

15 Анатолій Дем'яненко: «Перша сивина у мене з'явилася у 25 років»

16 90 років тому визначився перший український футбольний чемпіон

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

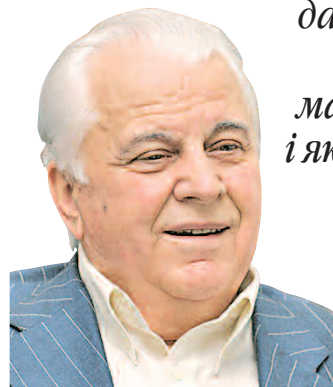
UEFA
EURO2012
POLAND-UKRAINE

ЧЕТВЕР, 8 ВЕРЕСНЯ 2011 РОКУ

№16

ПРЯМА МОВА

ЛЕОНІД КРАВЧУК:

«Чемпіонат дасть нам уявлення про те, якими ми маємо бути завтра і якими повинні бути сьогодні. Турнір дасть нам іншу інфраструктуру: за якістю і за масштабами».

Перший Президент України про значення Євро-2012 в житті України

«Олімпійський» виходить на фінішну пряму

фото Олександра ЛЕПЕХИ

Арбітрів розсудить УЄФА

КАДРИ. Захищати футболістів означає захищати імідж гри. Таку настанову отримали від УЄФА міжнародні арбітри Європи напередодні нового сезону на рівні клубів і збірних, інформує офіційний сайт європейського футболу uefa.com. Головний офіцер арбітражу УЄФА П'єрлуїджі Коліна озвучив це послання під час заходів у Монако, які ознаменували старт нової єврокубкової кампанії. Він також підкреслив загальне задоволення щодо нинішнього експерименту із залученням двох додаткових рефері й нагадав про «грудневий момент істини» для європейських арбітрів елітної категорії, котрі прагнуть отримати призначення на обслуговування поєдинків Євро-2012.

Суддівський корпус фінальної стадії Євро-2012 буде визначений у грудні. «До тих пір за рефері УЄФА елітної категорії вестиметься спостереження, а перелік 12 суддівських бригад із чотирьох суддів складатиметься у грудні. З початку лютого по березень 2012 року за обраними арбітрами вестиметься спостереження», — наголосив Коліна.

ТАБЛО

6000 волонтерів

УЄФА планує залучити до проведення матчів Євро-2012 в обох приймаючих країнах. Добровольці здійснюватимуть різнопланову допомогу в 20 напрямках та працюватимуть в офіційних місцях турніру.

До відкриття НСК «Олімпійський» залишилося чекати рівно місяць. За словами віце-прем'єр-міністра — міністра інфраструктури України Бориса Колеснікова, головна спортивна арена столиці стане до ладу 8 жовтня

НА КОНТРОЛІ «УК». Наші кореспонденти поцікавилися, як готується до Євро-2012 головна спортивна арена столиці

«Українці і поляки організують грандіозне свято»

ОЦІНКА. Президент УЄФА переконаний, що підготовка до Євро-2012 триває на високому рівні

Георгій КОСИХ,
«Урядовий кур'єр»

Україна та Польща будуть вчасно готові до проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року. Сумнівів в цьому не має президент Європейського футбольного

союзу (УЄФА) Мішель Платіні, про що він заявив в коментарі французькій радіостанції RMC.

«Я знаю, що були сумніви щодо організації Південно-Африканською Республікою ЧС-2010, Мексикою — ЧС-86, та багатьох інших великих подій. Але врешті-решт усе було добре. На Євро-

2012 команди матимуть найкращі умови, а вболівальники чудово проведуть час. Українці і поляки організують грандіозне свято. Ми важко працювали, важко працюємо, але все буде добре», — наголосив Мішель Платіні.

26–27 вересня шеф європейського футболу відвідає Україну

і Польщу з інспекційним візитом, під час якого ознайомиться із станом підготовки ключових об'єктів наступного чемпіонату.

Тим часом готується прийняти перших спортивних уболівальників новозбудований до Євро-2012 стадіон у Вроцлаві. 10 вересня на ньому відбудеться бок-

серський поєдинок Віталія Кличка з поляком Томашем Адаменком. За словами українського чемпіона, в контексті майбутнього Євро-2012 двобій на новому стадіоні стане хорошою передмовою до того, що нас очікує в Україні та Польщі наступного року.

ПРОГНОЗИ

Футбольний палігрім мріє про Євро

ПРОФІЛЬ. Андрій Воронін двічі поспіль став лауреатом популярного референдуму

Валерій РЕКУНОВ,
«Урядовий кур'єр»

Свого часу журналісти офіційного сайту леверкузенського «Байера» запитали в українського легіонера німецького клубу: якою буде призова трійка на мундіалі-2006 у Німеччині?

Чемпіоном світу стане збірна України, — не моргнувши оком відповів Андрій Воронін. — Друге місце посядуть футболісти Бразилії, третіми фінішують аргентинці.

Тих уболівальників, які уважно стежили за ігровою кар'єрою гравця української дружини, така відповідь не здивувала. Андрій має не тільки властиве всім одеситам почуття гумору, а й виняткову цілеспрямованість та вміння домагатися, здавалося б, неможливого.

Як одесит
Бундеслігу
підкорив

Погодьтеся, щоб у п'ятнадцятирічному віці залишити рідне місто і переїхати до Німеччини, потрібен міцний характер. Наступні події показали, що цими якостями хлопець наділений у достатку. За три роки він пройшов шлях у дортмундській «Боруссії» від юніорської команди до основного складу. Наприкінці сезону-1997 він вже постійно тренувався поруч з зірками одного з лідерів Бундесліги, провів сім ігор і навіть встиг відкрити рахунок забитим голам в елітному німецькому дивізіоні, вразивши ворота «Ганзи».

У жовтні 2002 року Леонід Буряк запросив Вороніна на тренувальний збір перед відбірним матчем чемпіонату Європи з командою Греції. Повернення на батьківщину виявилось триумфальним. Замінивши

у першому таймі Сергія Сребренікова, новачок збірної увійшов до гри так, немовби вже не один рік провів пліч-о-пліч з найсильнішими футболістами країни.

Наприкінці зустрічі на заповненому «Олімпійському» нападаючий здійснив індивідуальний рейд до воріт Нікополідіса і завершив його влучним пострілом у верхній кут — 2:0.

На шляху до світової першості із дванадцяти відбірних ігор Андрій пропустив лише одну. Особливо запам'ятався вболівальникам поєдинок у Стамбулі проти основного конкурента — Туреччини. У тій зустрічі «наша людина в Німеччині» продемонструвала ще одну надзвичайно цінну якість — вміння тонко та елегантно підігравати партнерам. На берегах Босфору після його голих передач відзначилися Андрій Шевченко та Олег Гусев. Переконлива перемога над одним з головних конкурентів у групі — 3:0 впритул наблизила українців до заповітної мети —

Фото Олександра ЛЕПЕТУХИ

ДОСЬЄ «УК»

Андрій ВОРОНІН. Народився 21 липня 1979 року в Одесі. Нападник московського «Динамо» та збірної України. Вихованець відомої одеської футбольної школи «Лазурове море». У п'ятнадцятирічному віці перспективного гравця запросили до юніорської команди клубу «Боруссія» (Менхенгладбах). У Бундеслізі дебютував 13 грудня 1997 року в матчі проти мюнхенської «Баварії».

Виступав за німецькі клуби «Майнц», «Кельн», «Байер» (Леверкузен), «Герта» (Берлін). Влітку 2007 року підписав контракт з англійським «Ліверпулем», у складі якого забив 5 м'ячів в дев'ятнадцяти зустрічах.

У національній збірній (тренер — Леонід Буряк) дебютував у жовтні 2002 року в поєдинку Україна — Греція. Провів 68 ігор, забив сім м'ячів.

У січні 2010 року підписав 3-річний контракт із московським «Динамо».

дебюту у фінальному турнірі Кубка світу.

32-річний
капітан

Тепер форвард виблискуює у складі одного з лідерів російської Прем'єр-ліги — московського «Динамо». Він виводить на поле партнерів з капітанською пов'язкою на рукаві, відмінно взаємодіє зі своїм одноклубником з Німеччини Кевіном Кураньї. Невипадково Андрій — один з лідерів чемпіонату сусідньої країни за системою «гол плюс пас». Інша ситуація в національній збірній.

— Ми щораз виходимо на поле у практично новому складі, — вважає один із старожилів дружини Блохіна. — Більшість футболістів ще не розуміють один одного, адже під час тренувальних зборів за три-чотири дні ігрові зв'язки налагодити важко. Брак зіграності, на мій погляд, — головна причина непереконаливої гри української команди.

21 серпня у матчі російської Прем'єр-ліги Андрій Воронін забив свій 80-й м'яч на найвищому рівні. 64 рази він вражав ворота суперників у чемпіонатах Німеччини, Англії та Росії. Найрезультативнішим для вихованця одеського фут-

болу стали три сезони у складі «Байера» з Леверкузена — 37 точних пострілів. 19 разів влучні удари приносили його командам перемогу. У складі збірної він вражав ворота французів та іспанців, греків і данців, а також команд Люксембургу, Азербайджану та Узбекистану.

— Воронін був одним з тих, на кого я спирався п'ять років тому на чемпіонаті світу-2006 в Німеччині, де ми дісталися чвертьфіналу, — згадує Олег Блохін. — Яскрава і результативна гра у складі московського «Динамо» дала змогу Андрію повернутися до збірної. За цей час він не втратив своїх найкращих якостей і, як і раніше, відмінно вписується в мою тактичну схему. Нещодавно 32-річний форвард продовжив контракт зі своїм клубом до 2014 року. Цей факт зайвий раз доводить: він здатен прогресувати і надалі. Не варто забувати, що Воронін народився в Одесі: природне почуття гумору перетворює його на душу будь-якої компанії. При цьому на полі він по-спортивному злий, і якщо фізично готовий, здатен звернути гори. Було б чудово, якби форвард влітку 2012 року перебував у такій же блискучій формі, як і зараз.

ПРЯМА МОВА

Анатолій ТИМОЩУК,
півзахисник «Баварії»
та збірної України

«За результатами референдуму російської газети «Спорт-Експрес» Вороніна було визнано кращим футболістом на території країн СНД і Балтії двічі поспіль — у червні та липні. Ця нагорода — зайве підтвердження класу гравця, за спиною в якого досвід виступів у складі кращих клубів Німеччини, Англії та Росії».

Леонід ФЕРНАНДЕС,
захисник
московського
«Динамо»

«Мій партнер чудово виглядає в усіх компонентах гри. Андрій майже не поступається в індивідуальних дуелях, має високу швидкість, володіє природженим відчуттям пасу. Як на мене, він за манерою гри нагадує мого колишнього одноклубника — аргентинця Карлоса Тевеса».

Петер НОЙШТЕТТЕР,
екс-гравець
німецького
«Майнца»

«Якось через травму я не міг грати і дивився матч з трибуни. Зустріч відбувалася саме в мій день народження. Коли Воронін забив гол, то зняв із себе футболку, а під нею виявилася майка з моїм прізвиськом. Цього подарунка я не забуду ніколи».

Сергій СІЛКІН, наставник московського «Динамо»

«Коли я замінив на тренерському містку Міодрага Божовича, відразу зрозумів: слід спиратися на досвідчених виконавців. Одним з них і став український легіонер. З першого матчу Андрій показав себе з найкращого боку. Тому після дискваліфікації Ігоря Семшова я навіть не вагався, кому довірити капітанську пов'язку».

Молодий талант України
Євген КоноплянкаМайбутні зірки
Старого Світу

РЕЙТИНГ. Офіційний сайт УЄФА назвав найбільш талановитих молодих футболістів, які можуть «заблизити» на Євро-2012. Серед десяти найперспективніших — 21-річний гравець «Дніпра» Євген Коноплянка.

«Коноплянка коштує 50 мільйонів євро, — заявив наставник «Дніпра» Хуанде Рамос, який не змінив своєї думки, незважаючи на невдалий виступ свого підопічного на молодіжному чемпіонаті Європи-2011. — У цьому віці важко виступати на одному рівні. Технічний півзахисник дуже талановитий і ще зростатиме».

Його дебют у головній команді країни відбувся 25 травня 2010-го в матчі проти Литви. За чотири дні півзахисник забив свій перший гол у переможному двобої з Румунією — 3:2. У новому сезоні Євген не завжди потрапляє в основний склад клубу. Але ігровий потенціал дає змогу йому сподіватися на місце у збірній на домашньому фінальному турнірі Євро-2012.

Десятка найталановитіших гравців за версією УЄФА: Тьяго Альконтара (Іспанія), Кайл Вокер (Англія), Себастьян Джовінко (Італія), Марвін Мартен (Франція), Андре Сантуш (Португалія), Свен Бендер (Німеччина), Кевін Стротман (Нідерланди), Кіріакос Пападопулос (Греція), Гжегож Сандомерські (Польща), Євген Коноплянка (Україна).

Новий керманич
балканців

ПЕРСОНА. Екс-наставник збірної Уельсу Джон Тошак очолив національну команду Македонії.

Невдалі результати балканської збірної у відбірному турнірі Євро-2012 спонукали виконком федерації звільнити головного тренера Мирсада Йонуза, на місце якого й запрошений Джон Тошак.

«Тошак виявив величезне бажання очолити нашу збірну, — сказав президент федерації футболу Македонії Харалампіе Хаджі-Ристевські. — Для нашої федерації та скромної країни це велике визнання. Джон Тошак погодився з усіма умовами, які ми запропонували. Контракт розрахований до кінця 2014 року».

Джон Тошак —
екс-наставник
мадридського «Реала»
та збірної Уельсу

шак на чолі збірної Македонії боротиметься за путівку до Бразилії в одній компанії з Уельсом. Колишній форвард англійського «Ліверпуля» 1970-х двічі протистоятиме команді зі своєї батьківщини.

«Грати проти Уельсу буде важко, — підкреслив Тошак. — Але я професіонал, і зроблю все можливе, аби вивести Македонію на чемпіонат світу».

«Це справді велика честь, — підкреслив Тошак, який залишив збірну Уельсу в вересні 2010 року. — Матчі, що залишилися у відбірній кампанії Євро-2012, ми будемо використовувати для підготовки до наступного кваліфікаційного циклу».

За підсумками жеребкування групового раунду ЧС-2014, Тошак на чолі збірної Македонії боротиметься за путівку до Бразилії в одній компанії з Уельсом. Колишній форвард англійського «Ліверпуля» 1970-х двічі протистоятиме команді зі своєї батьківщини.

Голландці
обійшли
Іспанію

ОФІЦІЙНО. В оновленому таблиці про ранги національних збірних відбулася зміна лідера: Нідерланди змінили іспанців з першого місця. Чинні чемпіони світу та Європи розташувалися на другій сходинці, третє місце залишилося за Німеччиною.

Підопічні Олега Блохіна за попередній місяць знову опустилися в рейтингу ФІФА. Тепер українська команда займає 48-ме місце.

Рейтинг ФІФА

1 (2).	Нідерланди	— 1596
2 (1).	Іспанія	— 1563
3 (3).	Німеччина	— 1330
4 (6).	Англія	— 1177
5 (5).	Уругвай	— 1174
6 (4).	Бразилія	— 1156
7 (8).	Італія	— 1110
8 (7).	Португалія	— 1060
9 (10).	Аргентина	— 1017
10 (9).	Хорватія	— 1009
48 (45).	УКРАЇНА	— 598

З ПЕРШИХ ВУСТ

Запишіть мене у волонтери!

Начальник відділу українського місцевого оргкомітету «Євро-2012 України» Андрій БАНЦЕР

Волонтери УЄФА — люди, які на громадських засадах долучаються до організації будь-якого великого футбольного форуму. Добровольцями можуть стати бажуючі практично будь-якого віку (до 1 березня 2012 р. претенденту має виповнитися 18 років, максимальний віковий ценз не обмежений). Помічник чемпіонату працює на заходах турніру не через гроші, а заради унікального досвіду.

Про те, що потрібно знати претендентові на почесне звання «волонтер УЄФА», «Урядовому кур'єру» розповів начальник відділу українського місцевого оргкомітету «Євро-2012 України» Андрій БАНЦЕР.

УК З чого варто почати кандидату, який бажає стати добровольцем?

— На чемпіонаті Європи в Україні та Польщі будуть працювати волонтери двох підрозділів: одні представляють УЄФА, інших помічників набирають міста-господарі. Потрібно визнати, що відбір волонтерів Європейського футбольного союзу відрізняється особливою суворістю. На перший погляд процес реєстрації може здатися досить складним. Але обачність повністю виправдана, адже на Євро-2012 повинні працювати кандидати, які впевнені у своєму бажанні допомогти в організації турніру.

УК Де проходить реєстрація?

— Тільки на офіційному сайті УЄФА в Інтернеті, у відповідному розділі «Волонтери» на сторінці Євро-2012. Претендентів запрошують заповнити анкету англійською мовою (до слова, знання цієї міжнародної мови, спілкування — обов'язкова умова для всіх кандидатів). Уся інформація в анкеті має для нас важливе практичне значення. Серед іншого, наприклад, ми просимо вказати дані про розмір одягу і взуття. Це необхідно, оскільки ми не хотіли б, щоб при видачі волонтерської уніформи від Adidas когось очікував неприємний сюрприз — одяг був би замалий...

До того ж у нас є велика кількість вакансій в одному з напрямків — «Транспортне обслу-

говування» (Event Transport). Якщо хтось хотів би спробувати себе в цій галузі, йому потрібно вказати номер, категорію і дату видачі посвідчення водія.

УК Чи має значення досвід роботи претендента?

пройти випробування на міцність десь на підприємстві, але у яких є чітка мотивація, мають більше шансів бути прийнятими в команду, ніж ті, у кого є досвід роботи, але немає чіткого розуміння своєї місії на європейському форумі. Чим докладніше в анкеті написано про те, чому претендент хоче працювати на Євро-2012, тим імовірніше, що він опиниться серед нас.

УК Прийом заявок триває два місяці. Число вже зареєстрованих кандидатів виправдало ваші сподівання?

— Цілком. Нам надійшло десять тисяч правильно оформлених заявок від претендентів, що є дуже високим показником. Приміром, за аналогічний період напередодні Євро-2008

Канади, Росії, Узбекистану... Загалом представлений весь світ.

УК Могли б скласти приблизний портрет потенційного волонтера?

— Якщо говорити про Україну, то серед наших кандидатів 63% — представниці слабкої статі. Так що типовий український претендент — це, певно, молода дівчина. До речі, порівняно з чемпіонатом Європи в Австрії і Швейцарії, де середній вік волонтера був 34 роки, основна частина наших добровольців належить до вікової категорії від 18-ти до 30 років.

УК Хто займається відбором претендентів?

— Обробку заявок, а також співбесіди з кандидатами проводить

цювати добровольцями під час жеребкування фінального турніру чемпіонату Європи 2 грудня, повинні покваліфікуватися. Команда волонтерів для цього заходу буде підібрана саме у вересні.

УК Що ви порадите кандидатам, які хочуть працювати в одному з міст-господарів, але там не проживають?

— УЄФА відразу попереджає всіх кандидатів, що волонтери, які влітку 2012-го прийдуть з інших країн і міст, повинні самі подбати про своє проживання. Ми їм зможемо запропонувати лише консультаційну допомогу.

УК У травні цього року наш знаменитий співвітчизник Віталій Кличко був представлений послом волонтерського руху Євро-

29 серпня відбувся перший випуск волонтерів, які пройшли професійно-орієнтований розмовний курс мовної підготовки для обслуговування фінальної частини чемпіонату Євро-2012. Перші двадцять випускників пройшли інтенсивний курс навчання тривалістю два тижні. Планується, що кожен три дні такі сертифікати отримуватимуть ще близько 18 волонтерів. До початку чемпіонату планується випустити понад три тисячі волонтерів

— Значною мірою враховуватиметься професіоналізм, а також те, чи відповідає кандидат нашим основним критеріям, передусім — чи володіє англійською мовою. Ще більше, ніж досвід роботи, цінується мотивація. З надісланих заявок впливає, що навіть звичайні студенти молодших курсів, які ще не встигли

кількість охочих була в кілька разів менша.

УК Наскільки активні жителі України?

— Наші співвітчизники демонструють великий інтерес до роботи волонтера на Євро-2012. На сайт УЄФА надійшло вже близько шести тисяч анкет з України. Радше, що інтерес проявляють жителі приймаючих міст — на цей момент активні кияни, харків'яни та львів'яни. Донедавна поки що не так охоче, як хотілося б, прагнуть стати волонтерами УЄФА. Хоча, гадаю, висновки робити передчасно.

УК З яких ще країн присилають заявки?

— Географія претендентів надзвичайно широка. Вже зараз є багато кандидатів з досить екзотичних країн — Маврикію, Камеруну, Бразилії, Китаю, Об'єднаних Арабських Еміратів, Австралії, Конго, Мексики. Не кажучи вже про те, що до нас звернулися з країн Європи, США,

спеціальна команда волонтерів-рекрутерів. В Україні вона налічує 96 осіб, які, в свою чергу, також пройшли в цьому році відбір. Усі вони професіонали і мають у середньому чотири-п'ять років досвіду роботи з набору персоналу в різних організаціях.

УК Де будуть проходити співбесіди?

— Інтерв'ю з претендентом проходитиме в тому місті, в якому він висловив бажання працювати під час Євро-2012. Зрозуміло, це складно буде здійснити з кандидатами, які представляють країни Західної Європи або інші континенти. Інтерв'ю з ними ми проведемо по «Скайпу». А ось потенційного волонтера з Польщі, якщо він, припустимо, хоче працювати у Львові, запросять на співбесіду до столиці Галичини.

Перші співбесіди відбулися на початку вересня в Києві. Вони будуть проходити у вихідні дні. До слова, хоча реєстрація на сайті УЄФА триватиме до 30 вересня, ті претенденти, які хочуть пра-

2012. Чемпіон світу з боксу серед професіоналів при цьому підкреслив, що підтримуватиме волонтерів не тільки морально, а й суто практичними порадами.

— Один з найпопулярніших українських спортсменів сучасності особисто буде проводити співбесіди з деякими кандидатами. І це не рекламний трюк. Після поєдинку з польським суперважкоатлетом Адамеком Віталій Кличко з головою порине в роботу. Він працюватиме з кандидатами за двома напрямками — «Безпека та правопорядок» і «Транспортне обслуговування». З підтримкою порядку, гадаю, все зрозуміло: хто, як не Віталій Володимирович, у цій галузі визнаний авторитет. Що стосується транспорту, то ще під час презентації логотипа волонтерів УЄФА Євро-2012 Віталій Кличко підкреслив, що, на його думку, це ключовий момент при організації такого грандіозного спортивного свята.

Юрій ТРОХИМЧУК
для «Урядового кур'єра»

ПРЯМА МОВА

Педро КОРРЕЯ,
голова департаменту планування і продажу квитків УЄФА:

«Загалом за 20 напрямками діяльності нам потрібно 5,5 тисячі помічників турніру в обох країнах-господарях. УЄФА надасть можливість 8 найкращим волонтерам футбольного чемпіонату Євро-2012 з України та Польщі стажуватися у штаб-квартирі футбольного Союзу, а згодом інтегруватися в нашу організацію».

Віталій КЛИЧКО,
посол Євро-2012:

«Важливо підтримати Україну на шляху до історичного чемпіонату і показати світу, що ми гідні події такого рівня. Волонтери — це команда однодумців, яка буде обличчям України для сотень тисяч гостей турніру. Деякі інтерв'ю з кандидатами я проведу особисто. Можливо, саме з тобою. Приєднуйся»

«Олімпійський» виходить на фініш

Ще не готовий, але вже милує око

Вадим ПРОЦИШИН,
Олександр ЛЕПЕТУХА
(фото),
«Урядовий кур'єр»

У районі станції метро «Палац спорту» доводилося бути давненько, тому побачене насправді вразило. НСК «Олімпійський» схожий на лицаря-велетня у кристалічному обладунку, який стоїть на варті навколишніх будинків. Такий ефект, передусім, створює мембрана даху арени, а також скляні вкраплення фасаду споруди. Сонячні промені відбиваються мільйонами відблисків, які створюють над стадіоном якусь таємничу, казкову ауру. Однак, підходячи ближче до будівельного майданчика, про ліричні відчуття забуваєш. Гуркотіння тракторів та вантажівок, десятки робітників, які у поті чола працюють, — все це не казка, а реальність, до якої ми і долучаємося, отримавши від охорони захисні каски та робочі накидки.

Нині основні роботи на «Олімпійському» ведуться у двох напрямках: підготовка футбольного поля та мембранного даху. На полі вже проведено дренажну систему та встановлено поливну. Тепер тривають роботи з прокладання підігріву газону. А сам газон має прибути цього місяця зі Словаччини.

Для того щоб прижитися, йому потрібно два тижні.

До речі, щоб убезпечити газон, закуплено «дихаюче» пластикове покриття, під яким словацька травичка може без ушкоджень зберігатися до сімох днів. А щодо даху, то він складатиметься з 80 прозорих мембранних секторів: темпи їх встановлення — два на день. До того ж у дах умонтовано пластикові парасольки-куполи, які даватимуть додаткове освітлення вдень. Увечері ж арену освітлюватимуть два кільця прожекторів, які можуть працювати у семи режимах.

Також на черзі — монтаж звукової системи. А от за відеокартинку відповідати-

Під таким дахом і працюється легше

ФОТОРЕПОРТАЖ. Кореспонденти «УК» на власні очі переконалися, що головна спортивна арена столиці готова на 90 відсотків

З будь-якої трибуни поле видно чудово

муть два табло. Площа кожного з них — 103 кв. метри. Вони одні з найбільших у Європі і можуть відобразити до 4,4 трильйона кольорів будь-якої якості.

Особливий акцент при реконструкції зроблено на

зручності для глядачів. Зокрема, на «Олімпійському» буде безліч барів, фастфудів та кафе, бізнес-центр, два конференц-зали, а головне — 80 санвузлів (хто бував на стадіоні до реконструкції, зрозуміє, чому ав-

На Житомирському напрямку накреслився п

РЕГІОН. Однак автодорожники, навчені гірким досвідом із браком фінансування, скупі на обіцянки

Віктор ШПАК,
«Урядовий кур'єр»

Територію області проходять два автошляхи міжнародного значення, що підлягають капітальному ремонту до Євро-2012. Це ділянки автодоріг Київ—Ковель—Ягодин та Київ—Чоп протяжністю відповідно 166,3 та 191,2 км.

Скупий платить двічі

Понад дві третини першої з них уже оновлено і здано в експлуатацію. Ступінь готовності ще 37 км цієї дороги становить 99%. Тому фактично йдеться про добудову відрізка протяжністю всього 17,5 км, де залишилось облаштувати близько 8 км цементно-бетонного покриття.

Однак автодорожники, вже навчені гірким досвідом із браком фінансування, скупі на обіцянки. Мовляв, програмою-мінімум є «забезпечення проїзду автотранспорту на реконструйованих ділянках уже до кінця поточного року». Зрозуміти обережний оптимізм будівельників нескладно, адже на завершення комплексу робіт на «житомирському» відрізку дороги Київ—Ягодин потрібно ще 174,6 млн грн, тимчасом як фактичний обсяг фінансування з початку року становив 87,4 млн грн.

Навряд чи варто пояснювати, що нестабільне надходження коштів позначається не лише на темпах будівельних робіт. Зокрема, додатковим «головним болем» у нинішньому році стали часті зливи, що при-

зводили до часткового розмивання вже насипаного земляного полотна дороги та її узбіч. Утім, одна справа, коли йдеться про непередбачувані примхи матінки-природи, і дещо інша, коли причина біди — у не своєчасному проведенні ук-

донині не втратила актуальності. На переконання фахівців, процедура створення відповідних кар'єрів на прилеглих до доріг територіях потребує спрощення і конкретизації на законодавчому рівні. Без цього «кулуарні домовленості» представни-

174,6

млн грн

потрібно на завершення комплексу робіт на «житомирському» відрізку дороги Київ—Ягодин

ріплювальних робіт, обумовленому труднощами з фінансуванням.

До речі, вже набридла проблема забезпечення будівництва доріг ґрунтом і піском у потрібних обсягах

ків підрядних організацій з головами сільрад, розташованих обабіч реконструйованих доріг, ще довго залишатимуться об'єктом посиленої уваги право- і природоохоронних органів.

Щоб потім судитися

Значно більше оптимізму в дорожників щодо перспектив здачі в експлуатацію ділянки дороги Київ—Чоп на відрізку від кордону з Рівненщиною до Житомира. Будівельні роботи тут уже наближаються до завершення.

Як бачимо, автодорожники вже сьогодні дбають про перспективу, чого не скажеш про деяких з тих, хто облаштовує оновлену трасу об'єктами інфраструктури. Йдеться не лише про непоодинокі факти встановлення рекламних конструкцій у смузі відводу автодоріг без отримання належних погоджень, що негативно позначається на безпеці руху та заважає використанню земельних ділянок за їх

цільовим призначенням. Уже є випадки, коли об'єкти дорожнього сервісу, зокрема ресторани, займають частину... смуг відводу автодоріг навіть міждержавного(!) значення. Зрозуміло, що ігнорування прямих норм закону потребує адекватного реагування. Однак, на переконання автодорожників, краще не допускати подібних порушень, ніж потім витратити час і кошти на довготривалі судові «марафони» із, на жаль, не завжди прогнозованим результатом.

Утім, навіть споруджені за межами смуг відводу об'єкти придорожного сервісу повинні мати зручні і безпечні транспортні під'їзди, що не заважатимуть руху основною магістраллю. Досить часто цю норму ігнорують через банальне не-

шну пряму

пластикових стаканчиках, скоріше за все, буде доступним, а от щодо цигарок — питання вирішується.

Слід відзначити і облаштування трибун. Пластикові сидіння вже вмонтовано на більшій частині стадіону, тому наш кореспондент мав

До робіт залучили й промислових альпіністів

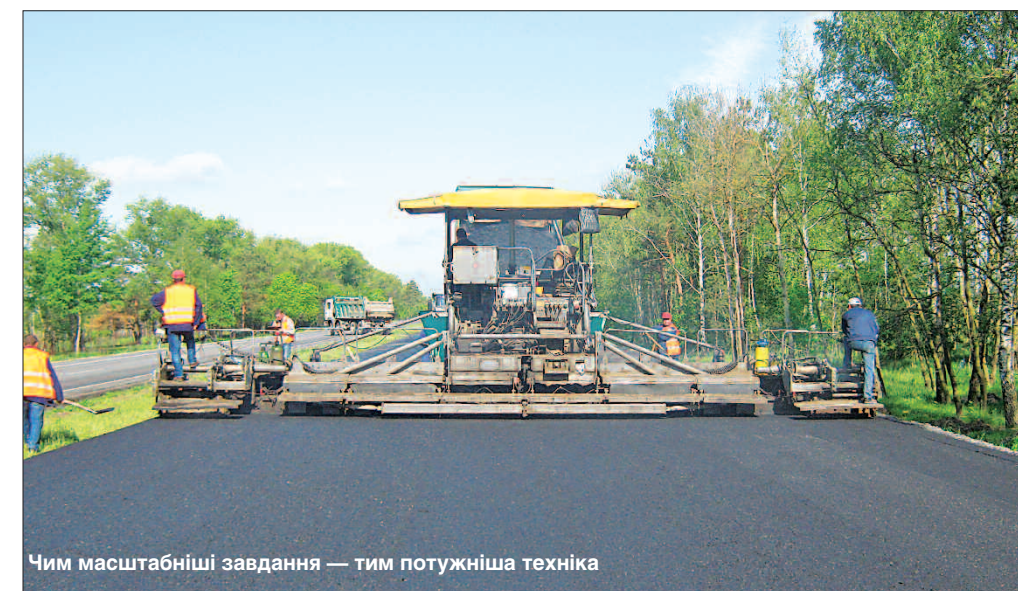
змогу глянути на поле, сидючи на верхньому ярусі. З тридцятиметрової висоти вид справді захоплюючий. До речі, з кольоровою гамою крісел на стадіоні вчинили хитро. На перший погляд хаотичне «різнобарвне» розташування сидінь несе цілком прагматичне навантаження — створюється враження, що трибуни вщерть заповнені. Проте вважаю, що розробники перестраховалися, адже такий цяця-стадіон, незалежно від події чи погоди, буде повним завжди. Певен, що цей прогноз підтвердить перший матч, який має відбутися на «Олімпійському» вже у середині осені.

тор звертає на це особливу увагу). Крім того, планується впровадження електронної системи платежів (туалети — безкоштовні). Тобто відвідувач зможе замовити квиток на матч в Інтернеті чи через спеціальний термі-

нал. При цьому до квитка можна буде включити й замовлення на обід, вечерю тощо.

Ми поцікавилися, а чи буде на стадіоні можливість хильнути бокал пива та закурити сигарету? Пиво у

рорив

Чим масштабніші завдання — тим потужніша техніка

знання правил утримання і експлуатації автодоріг. Зарадити справі могло б обов'язкове включення до складу державних комісій, які приймають новозведені

об'єкти дорожнього сервісу, представників Служби автомобільних доріг. На жаль, нині це залежить лише від «доброї волі» відповідних органів місцевої влади, хоча

йдеться про дотримання єдиних для всієї держави норм, за найменше ігнорування яких доводиться розплачуватись кров'ю і навіть людськими життями.

«Сонячний» радо зустріне футболістів

ІНФРАСТРУКТУРА. У Харкові, як гриби після дощу, виростають нові тренувальні бази

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Головні об'єкти до Євро-2012 у Харкові, як відомо, вже збудовані. Наразі тут не менш активно готують до прийняття Єврочемпіонату з футболу необхідну інфраструктуру. Зокрема тренувальні бази. Одна з них з'явилася в дитячому лікувально-оздоровчому центрі Південної залізниці «Сонячний». Заклад розташований у лісопарковій зоні Харкова, він завжди славився своїм унікальним ландшафтом та високим комфортом серед інших дитячих оздоровниць краю. А тепер, коли тут виріс ще й сучасний спортивний комплекс, збудований за стандартами УЄФА, в центрі планують відкрити Всеукраїнську дитячу футбольну школу. Поки залізничники, як уміють лише вони, ударними темпами завершують роботи у відповідальному футбольному проекті, в якому беруть безпосередню участь.

— Уже практично завершене будівництво сучасного тренувального стадіону,

рік. Ступінь готовності у другій половині серпня оцінюють на 95%. Залишилося завести меблі, почепити люстри та штори. Кажуть, стараються, аби оновлена споруда тішила відвідувачів і зовні, і всередині. Конференц-зал, ресторан, номери для проживання сімейних пар та однаків, санвузли, тренажерний зал тощо, робили зручними і привабливими водночас. Навіть без звичної післябудівельних робіт гене-

умільці, лише добрими словами.

У завершальній стадії ще один важливий об'єкт спортивно-оздоровчого комплексу «Сонячний» — стадіон, розфарбований у традиційні для таких споруд жовто-блакитні кольори. Вже повністю готова до прийняття учасників Євро-2012 прилегла інфраструктура, розбиті газони та висаджено квіти. На час відвідання його власкором «УК» йшли роботи з покриття

Готовність мотелю будівельники оцінюють у 95%

Новий стадіон оздоровчого спорткомплексу «Сонячний»

розрахованого на 5 тисяч глядачів, повністю готова його інфраструктура, — розповів начальник Південної залізниці Віктор Остапчук. — На території «Сонячного» збудовано тризірковий мотель на 21 номер і стоянку на 250 машин та 30 автобусів. На роботи з підготовки тренувальної бази до Євро-2012 витрачено приблизно 40 млн грн за рахунок коштів Південної залізниці, ще майже 10 мільйонів планують освоїти на реконструкцію двох корпусів дитячого табору, а це загалом орієнтовно 80 номерів.

Усі євроспоруди, як запевнили кореспондента «УК», здадуть за планом, адже жодного разу за час будівництва і реконструкції не вибивалися з графіка. Головний інженер підрядної організації ПП «Інвестбуд» Олександр Заїка із задоволенням демонструє свою частину роботи — мотель. Його будівельники реконструювали за

ральної «поліровки» тут уже віс затишком і комфортом. Майстри ж іншого ПП «БІГ» розпочали укладати тротуарну бруківку та бордюри на автостоянці. Вони обіцяють завершити свою роботу до кінця вересня і запевняють, що вся поверхня, зроблена їхніми руками, стане такою гладенькою, хоч ййце коти. Для водіїв автовок це буде справжній подарунок, і вони згадуватимуть майстрів, більшість з яких західноукраїнські

футбольного поля, яке орієнтовно коштуватиме Південній залізниці мільйон гривень. На такі витрати господарі погодились, аби газон відповідав усім сучасним вимогам і не вийшов з ладу за півроку, як це подекуди було. Матеріали для зеленого клима використовують вітчизняні, беруть їх у передмісті столиці, біля Броварів.

— Покривати футбольне поле розпочали 11 серпня, і вже в третій декаді впрорасмося і з цією роботою, — говорить Іван Вужинський. — А далі за ним доглядатиме вже інша організація.

Наразі остаточно готова трансформаторна підстанція «Стадіон», де виконані всі електромонтажні роботи та монтаж обладнання, прокладені мережі водопостачання, каналізації і зв'язку. Встановлені прожекторні матчі, точнісінько такі самі, як на «Металісті». І це, як запевняють в один голос будівельники і залізничники, не випадково. «Сонячний», як і головна футбольна арена Харкова, радо зустріне футболістів, що тренуватимуться у них під час Євро-2012.

ПРЯМА МОВА

Михайло ДОБКІН,
голова Харківської облдержадміністрації:

— Украй приємно те, що всі без винятку керівники належним чином поставилися до того, щоб на Харківщині Євро-2012 було проведено на самому високому рівні і всі залишилися задоволеними від перебування на цьому футбольному турнірі. І на навчально-тренувальній базі «Металіст», і в дитячому лікувально-оздоровчому центрі «Сонячний», і на інших об'єктах ми бачимо, що їхнє керівництво докладає всіх зусиль для створення найкомфортніших умов для гостей футбольної фієсти. Переконали, їм усе сподобається, а вони ще не раз повернуться до нашого славного краю.

Фото: Служба автомобільних доріг у Житомирській області

РЕГІОН

Митниця отримує «добро» на реконструкцію

СТАНДАРТИ. На Закарпатті до Євро-2012 модернізують всі пункти переходу

Наступний чемпіонат континенту дасть змогу ще ширше розкрити «європейське» вікно, яким для України є Закарпаття. Друге дихання отримають усі пункти переходу, які після нещодавньої оптимізації утворюють єдину Чопську митницю.

На будівництво та реконструкцію семи пунктів переходу, що у зоні діяльності митниці, у 2011-му держава виділяє 23,396 млн грн. Найбільший обсяг коштів — 12,697 млн грн — цюгоріч отримає пункт «Виллох». У попередні два роки тут уже освоїли близько 11 млн грн, а на наступний залишилося 9 млн грн.

Чимала сума, а саме 9,328 млн грн надійде пункту пропуску «Тиса». Її витратять на організацію дорожнього руху, розмежування смуг руху транспортних засобів і встановлення технічних засобів митного контролю.

Для цих двох пунктів «Укревроінфрапроект» уже затвердив асигнування, і роботи там ідуть повним ходом, — розповідає начальник Чопської митниці Олександр Похилько. — А найдорожчим проектом є розбудова пункту пропуску «Лужанка». — Загальний кошторис становитиме 35 млн грн, з яких у цьому році освоїмо 1,343 млн грн.

У контексті майбутніх футбольних змагань зручний перетин кордону — під пильною увагою не лише України, а й Євросоюзу. Він підставив своє фінансове плече відповідно до програми «Європейський інструмент сусідства та партнерства».

Після реконструкції автодороги Київ—Чоп на відрізку шляху, що біля селища Середнє на Ужгородщині, з'явилася незвичне футбольне поле. Воно нахилене у бік автодороги. Перебуваючи під кутом до траси, воно привертає увагу автомобілістів і всім своїм виглядом нагадує, що Євро-2012 — не за горами

Фото: Василь БЕДЗІР

У рамках цієї програми за спеціальним пріоритетом під назвою «Підвищення ефективності кордону» отримують кошти одночасно українська сторона — з одного боку і Румунія, Словаччина та Угорщина — з другого, — продовжує Олександр Іванович. — Наша країна забезпечує не менш ніж 10 відсотків потрібної суми з власного бюджету, решта коштів за Євросоюзом.

Очікуваний обсяг грантів від євроспільноти за згаданою програмою — 20,1 млн євро. Цю суму розподілять приблизно рівними частинами між трьома пунктами пропуску з обох боків держкордону. Тож на розбудову, наприклад, міжнародного пункту пропуску «Ужгород», в якому реконструюватиметься пасажирська частина, українська сторона отримає близько 3,6 млн євро. Ці кошти у плані наступного року.

З 80-х років минулого століття цей митний пост жодного разу не те щоб ка-

пітально, а навіть косметично не лагодили! А от на «Вилку» уперше в історії закарпатської митної справи з'являється можливість обслуговувати туристів і спортсменів-водників. Ті, хто сплавляється вздовж по річці Тиса, більше не зобов'язані будуть витягати свої плавзасоби на берег, а проходилимуть митно-прикордонний огляд біля спеціально облаштованого причалу.

Якщо в пунктах пропуску «Тиса», «Вилок» і «Лужанка» реконструкція йде повним ходом і до початку Євро-2012 має всі підстави бути завершеною, то інші, зокрема «Дякове», «Дзвінкове» та «Косино», перебувають на самому її початку. Вони отримали по 10-8 тис. грн для виготовлення проектів землевідведення. Від їхньої розпорядливості в майбутньому залежить, чи освоять значні кошти до початку єврочемпіонату.

Які вигоди від усього цього отримають ті, хто прямуватиме через кордон? Нас

запевняють, що, по-перше, зникнуть набридливі черги. По-друге, будуть впроваджені єв्रोстандарти обслуговування подорожуючих: обладнають спеціальні лінії для пересування людей із вадами здоров'я, встановлять більш сучасні технічні засоби митного контролю. З'являться додаткові зручності для пасажирів, а робота митників стане ефективнішою. Підвищиться імідж країни в очах не лише вболівальників, а й інших гостей, яких приваблюють туристично-рекреаційні можливості України.

У разі повної реконструкції пункт пропуску «Ужгород» зможе обслуговувати за добу 300 вантажних і в'їзних більше легкових автомобілів, а кількості автобусів, що перетинатимуть лінію кордону, зросте з 30 до 80. Чисельність пасажирів, яким надаватимуться митні послуги, становитиме 10 тисяч. За будь-яким із цих показників обсяги послуг зростуть не менш ніж удвічі.

ПРЯМА МОВА

Ліпшої мотивації нам не потрібно

Олександр ЛЕДИДА, голова Закарпатської облдержадміністрації:

— Край за Карпатами став кузнем футбольних знаменитостей. Найвідоміші — Йосеф Сабо, Василь Турянчик, Андрій Гаваші, Михайло Коман, Федір Медвідь, Василь Рац, Іван Яремчук... Вони в різні роки входили до основи кийського «Динамо» та вигравали офіційні чемпіонати й кубкові змагання колишнього СРСР, займали високі місця в європейських першостях у складі збірної Союзу, ставали володарями єврокубків. До цієї ж когорти входять і колишні гравці одеського «Чорноморця» Володимир Плоскіна та Іван Гецько. Другий із них відкрив рахунок голам української збірної в її офіційних зустрічах. Згадаю ще про Йосефа Бецу: у складі збірної Радянського Союзу 1956 року в Мельбурні він став першим закарпатцем — олімпійським чемпіоном.

Усі вони переважно є вихованцями ужгородського «Спартак», який пізніше перейменований в «Верховину», «Говерлу», «Закарпаття». Через два роки стадіон, на якому виступала і продовжує виступати наша команда майстрів, святкуватиме 60-річчя. Поважний вік — не найкраща риса спортивного об'єкта, якщо він не оновлюється.

Про стадіон «Авангард» як про базу для підготовки котреїсь із команд європершості ще не можемо говорити. Остаточний вибір організаторами ще не зроблений. Попри наявні фінансові труднощі, головна спортивна арена змінюється в кращий бік, хоч і не так швидко, як потрібно. Щоб устигнути до Євро-2012, ми зобов'язані прискореними темпами оновлювати інфраструктуру.

А от за якість підготовки готелів і туркомплексів ми спокійні: їх у області вже нині достатньо, вони на досить високому рівні сервісу.

Наявність доброї прикордонної інфраструктури — це в будь-якому разі наш пріоритет. Держава виділила на реконструкцію пунктів переходу Чопської митниці величезні кошти, щоб в'їзд учасників європершості в Україну не псував нервів, а формував позитивне враження про неї в світі.

Впевнений, що у Закарпатті буде комфортно і спортивним журналістам, і закордонним уболівальникам. А ще важливо таке: всі об'єкти після чемпіонату слугуватимуть нашим людям. Не потрібно ліпшої мотивації, щоб усі, хто задіяний до цього, вкладали в підготовку всі сили та здібності.

Час «Авангарду»

Фото з сайту united-kharkiv.org

ІНФРАСТРУКТУРА. На ужгородському стадіоні чекають перемог від... будівельників

Зоряним часом «Авангарду» є 29 квітня 1992-го, коли на ньому зіграла свій офіційний матч футбольна збірна України. Наша команда вперше вийшла на поле як команда незалежної держави. Хоч потім стадіон не приймав матчів такого рівня, та, володіючи відмінним газонном, у цьому відношенні позиції не здавав.

У липні минулого року ужгородську спортивну арену внесено до цільової державної програми з підготовки до Євро-2012. Від-

тоді вона розглядається як можлива трансферна база з підготовки до першості. Тут знову замислилися над застарілим фасадом, нестачею сучасної інфраструктури.

Витративши мільйонні кошти під час реконструкції, яку вели 6–7 років тому, багато чого так і не зробили. Не обладнали трибун для віп-гостей і приміщення для прес-конференцій, не встановили належного освітлення. Про відповідність вимогам УЄФА роздягалень і душових, їхньої

кількості тощо зайве говорити.

У цьому році на реконструкцію «Авангарду» міська рада, в якій він на балансі, запланувала понад півмільйона гривень. З них 300 тис. грн уже надійшло. А от обласна рада із запланованого мільйона жодної гривні ще не переказала...

У грудні минулого року облрада та облдержадміністрація звернулися з проханням до уряду надати близько 13 млн грн для завершення реконструкції. Якщо кошти таки отрима-

ють, то оновлять фасад і огорожу, облаштують роздягальні, кімнати для тренерів і медиків, обладнають трибуни для віп-гостей, завершать монтаж освітлення. На стадіоні має бути влаштований зручний паркінг для автобусів, забезпечена надійна охорона по периметру, довжина якого півтора кілометра. Після цих робіт залишиться незмінною кількість глядачів — 10506.

Розміщення котреїсь із національних збірних в Ужгороді дає їй певні переваги, — розповідає головний інженер стадіону Іван Ігнатюк. — Наприклад, вона може провести спаринг із командами сусідніх з Україною країн, адже звідси до кордону — рукою подати. Окремі клуби цих країн теж можуть приїхати та зіграти тренувальні матчі.

А те, що в Ужгороді та в сусідньому Мукачевому на час Євро-2012 будуть облаштовані зручні фан-зони для вболівальників, — питання вирішене. Великі екрани, зручні сидіння — за єв्रोстандартами. У місті над Ужем таких зон планують обладнати дві, а над Латорицею — одну.

Готуються гіді-волонтери

СЕРВІС. Через найзахідніші ворота України на матчі Євро, за попередніми оцінками, їхатиме близько половини закордонних фанів. Про те, як їх зустрічатимуть біля кордону, йшлося на «круглому столі», який у облдержадміністрації провели організатори туризму області.

Їх біля в'їзду в нашу країну зустрічатимуть волонтери — студенти закарпатських вишів. Для багатьох із них угорська, словацька, румунська, німецька мови — рідні. Гостям цікаво буде зустріти на чужій землі своїх одноплемінників, — розповідав начальник управління з питань європейської інтеграції та туризму і курортів Закарпатської облдержадміністрації Олександр Марченко. — Гідів-волонтерів готують на кафедрі туризму Ужгородського національного університету. Також замовлено презентаційні фільми про Закарпаття п'ятьма мовами. Кількома мовами вийшло й ілюстроване друковане видання про Ужгород.

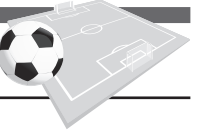
На узбіччях доріг розмістимо інформаційні стенди про облаштовані зупинки та послуги, що на них надаються, — повідомив директор Центру українсько-угорського регіонального розвитку Йосип Торпо. — Будуть відомості про готелі, пам'ятки історії та культури.

Недостатня обізнаність із митним законодавством може спричинити затори на кордонах. Щоб запобігти цьому, слід озброювати гостей своєчасною і дохідливою інформацією, — сказав голова Асоціації сприяння розвитку туризму «Шипот» Сергій Грига.

Дісталосся на горіхи закарпатським автошляхам. Поганий стан багатьох із них зводить нанівець зусилля власників готелів, баз і комплексів. Останні вкладають великі кошти в облаштування своїх закладів. Та щоб мати очікувану віддачу, слід навести лад на дорогах.

Йшлося і про потребу створення громадських рад із питань туризму. «Дії влади слід підсилювати можливостями громадських активістів», — наголосив голова профільної комісії Закарпатської обласної ради Дмитро Андріюк.

ЕКСКЛЮЗИВ

«Перша сивина у мене з'явилася у 25 років»

**Кращий футболіст сезону-1985
Анатолій ДЕМ'ЯНЕНКО**

Випадкових людей футболістами капітанами не обирають. Вихованець дніпропетровського футболу протягом багатьох років виводив своїх партнерів по «Динамо» на поле з капітанською пов'язкою на рукаві. Саме він у зірковому для команди Валерія Лобановського 1986-му прийняв з рук президента УЄФА Жака Жоржа і підняв над головою Кубок володарів кубків.

Він завжди був хлопцем «на п'ятірку». На полі, коли грав під п'ятим номером, і за його межами. Зі знаменитим захисником київського «Динамо» і збірної Союзу поспілкувався наш кореспондент.

УК Як мені відомо, близькі друзі називають вас Мулею?

— Це прізвисько прилипло до мене ще років з шести. До мого старшого брата Володі приходив у гості сусід, який жив поверхом вище. Прізвище його було Муравський, а на подвір'ї його звали Мурік. Оскільки букву «р» я не вимовляв, то називав його Мулик або Муля. Ось із тих пір друзі і величають мене не Толиком, а Мулею.

До речі, через розбіжність у написанні прізвища російською і українською мовами у мене колись були серйозні неприємності. У складі збірної СРСР я з Москви летів кудись за кордон, і через плутанину з моїм прізвищем рейс затримали на цілих дві години. Дзвонили в МЗС, домагалися спеціального дозволу...

УК Ви ж і сивіти рано почали, напевно, через нерви?

— Не знаю. Перша сивина на моїй голові з'явилася ще в 25 років.

УК Свій перший автомобіль пам'ятаєте?

— Двадцять четверта «волга». Недовго на ній їздив — для мене здавалась надто великою. Потім пересів на восьму модель «жигулів». Уже пізніше обзавівся «мерседесом» і з тих пір німецьким автокам не зраджував.

УК За півтора десятка років професійної кар'єри вам довелося грати проти багатьох світових зірок — Дієго Марадо-ни, Зіко, Мішеля Платіні ... Чи не пасували перед зірками?

— Пригадую, навесні 1982 року ми проводили товариський матч з аргентинцями. Перед грою я спробував завести Андрія Баля, який мав персонально опікувати знаменитого Марадону. «Ну, Андрюхо, — кажу, — провчи тебе Марадона». — «Або я його», — спокійно зауважує Баль. «Так він же новий Пеле!» — ніяк не вгмонюся. «А я — старий Баль!» Тоді ми посміялися, а «старий», як наслідок, наглухо заклав аргентинську зірку і ми зіграли з діючими чемпіонами світу внічию — 1:1.

УК У 1985 році вас визнали найкращим футболістом Радянського Союзу. За всю історію вітчизняного футболу такої честі удостоювалися лічені захисники...

— Якщо не помиляюся, до мене з гравців оборони приз тижневика «Футбол-Хокей» діставався в Союзі тільки московському спартаківцю Євгену Ловчеву і Саші Чивадзе з тбіліського «Ди-

УК На чемпіонаті світу 1982 року в Іспанії у збірній СРСР була солідна група підтримки — знамениті актори Євген Леонов та Михайло Ножкін...

— Так. Михайло Іванович, до речі, не тільки знімався в таких відомих фільмах, як «Помилка резидента», «Ходіння по муках», «Одиночне плавання», а ще й пісні писав. Вечорами ми збиралися — він нам співав під гітару. А Євген Павлович розповідав різні смішні історії. Він був нашим улюбленцем...

УК З ким ще з акторів або музикантів ви знайомі близько?

— Ми вкупі з Безсоновим і Балем дружили із Сергієм Івановим, знаменитим «кузнечиком» з фільму «В бій ідуть одні «старики». На жаль, він помер дуже рано, в 48 років. Прекрасні стосунки склалися і з солістом групи «Браво» Валерієм

Кубок володарів кубків 1986 року — в руках капітана київського «Динамо» Анатолія Дем'яненка

намо». Звичайно ж, було приємно.

Пам'ятаю, відпустку після важкого сезону я проводив у рідному Дніпропетровську. Невскінченні дзвінки, візити знайомих і незнайомих людей. А тут ще журналісти з Українського телебачення приїхали. Розставили в квартирі камери, прожектори і чомусь ... не знімають. Я вже нервував став. Раптом запалюється світло і в кімнату з букетом червоних гвоздик входить Галина Гордєєва — мій перший футбольний тренер, що зібрала нашу команду для участі у турнірі «Шкіряний м'яч». Чесно кажучи, я був вражений, адже стільки років минуло...

Сюткіним. Причому ми здружилися ще тоді, коли Валера разом з Юрієм Давидовим та Юрієм Лозою грав у групі «Зодчі».

УК Футбольні прикмети у вас були?

— Завжди першою одягав ліву бутсу.

ПРЯМА МОВА

«Дем'яненко вразив усіх своєю працездатністю на тренуваннях. Для реалізації відмінних фізичних можливостей йому потрібен був простір на полі. Так новачок зайняв позицію на лівому фланзі нашої оборони. Анатолій невтомно «переорював» широкими кроками зону завдовжки 60—70 метрів уздовж бічної лінії і виглядав після фінального свистка так, ніби ця пекельна праця приносила йому величезне задоволення».

Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ,
«Нескінченний матч»

ДОСЬЄ «УК»

Капітан київського «Динамо» — один із найрезультативніших захисників у радянському футболі

Анатолій ДЕМ'ЯНЕНКО.
Народився 19 лютого 1959 року в Дніпропетровську.

Заслужений майстер спорту. Захисник київського «Динамо» і збірної СРСР. Дебютував у Вищій лізі чемпіонату СРСР у складі «Дніпра» 18 травня 1978 року в гостьовому матчі проти «Кайрата».

За київське «Динамо» зіграв 347 матчів, забив 29 м'ячів. Чемпіон СРСР 1980, 1981, 1985, 1986, 1990 років. У складі збірної країни провів 80 ігор, забив 6 голів. Кращий футболіст СРСР 1985 року. Володар Кубка кубків-1986. Срібний призер чемпіонату Європи-1988.

Закінчив Київський інститут фізкультури.

Тренерська кар'єра: «Динамо» (Київ) — 2005-2007 рр., «Нефті» (Баку) — 2008 р.

З серпня 2010 року очолює узбецький клуб «Насаф» (Карші).

УК Ви багато років грали під керівництвом Валерія Лобановського, потім працювали під його керівництвом у тренерському штабі. У той нещасливий день, коли Валерію Васильовичу стало погано на лавці, ви теж сиділи поруч з ним ...

— Матч закінчувався, ми впевнено вигравали. Раптом чую якийсь звук. Повертаюся і бачу, що Лобановський якось дивно закинув голову. «Васильовичу, що з вами?» — питаю. Швидко покликав доктора Малюту, і через якийсь час Валерій Васильович прийшов до тями. Під'їхала «швидка», і ми спробували провести його до машини. «Я сам піду», — сказав, як відрізав, тренер. Чи міг я знати, що в той момент бачу свого Вчителя востаннє в житті...

УК Кажуть, окрім футболу, ви ще й гірськими лижами серйозно захопилися...

— У нас ще в Дніпропетровську була гірка, там ми в дитинстві і каталися. А серйозно гірськими лижами захопився в 1990-х в Андоррі. Наші друзі-голландці їхали туди, подзвонили і запропонували приєднатися. Ось ми з дружиною і махнули. Став на лижі і поїхав. Дитячі навички згадав умить.

УК Ваша сім'я живе за містом?

— Ні, на околиці Києва в приватному будинку. Біля стадіону «Темп», на якому я, до речі, провів свою першу гру за дублюючий склад київського «Динамо». У 1998 році ми побудували незвичайне на ті часи житло — будинок з термопластику. До цих пір не шкодуємо. Влітку в нашому будинку приємно прохолода, а взимку така теплінь, як колись у хаті моєї бабусі.

УК Першим вашим житлом у столиці був гуртожиток?

— Так. Але незабаром мій друг Володя Безсонов покликав мене у свої парубочькі хорони на вулиці Урицького. Там я прожив півроку, поки на тій же вулиці не отримав однокімнатну квар-

тиру. Пам'ятаю, готував обіди собі сам. У мене в сусідньому гастрономі був знайомий м'ясник. Прийду додому, відіб'ю шматок свіжого м'яса, посолою, поперчу — і на скорорідку. Така смакота! Пізніше, вже в 1986 році, я переїхав у двокімнатну квартиру на Тургеневській. До речі, жив на одному поверсі з Ігорем Белановим.

УК «Виховували» холостяків?

— Ще й як! Одружені заїжджали на базу за два дні до гри, а ми там перебували вже за три доби.

УК Разом з Володимиром Безсоновим та Андрієм Балем ви дружили зі знаменитими радянськими хокеїстами В'ячеславом Фетисовим та Олексієм Касатоновим. А що за неприємна історія трапилася з ними під час одного з приїздів до Києва?

— У 1989 році московський ЦСКА приїхав на гру із «Соколом», і ми запросили хлопців у гості. Посиділи у Володі Безсонова, поговорили, і вони поїхали в готель. Уже вранці ми дізналися, що Фетисов на автостоянці побився з охоронцем. До Володі Безсонова після цієї історії навіть телевізійники приїжджали, допитувалися, що ми робили у нього вдома. Він відповів, що пилив чай з тортом. Через день після виходу передачі до Безсонова підійшов Лобановський: «Вмикаю телевизор. Чую, що в одній компанії сиділи Фетисов, Касатонов, Безсонов, Дем'яненко, Баль. І ... чай пили. Якось, Вова, непереконливо»...

УК З почуттям гумору у Валерія Васильовича був повний порядок?

— Звичайно. Одного разу летіли ми після зимового турніру із США, і в duty-free Лобановський побачив, як один з футболістів купує пляшку горілки. «Навіщо тобі вона?» — запитав Васильович. «Та от знайомим хочу подарунок привезти», — викручувався гравець. «У Москві покажеш...» — промовив Лобановський і відійшов.

УК Вас у житті часто зраджува-

ли? — Траплялося ... І коли грав, і коли тренером був. Але з такими людьми я раз і назавжди переставав спілкуватися. На мій вік вистачить чесних і порядних.

Степан ПАК
для «Урядового кур'єра»

«Таврія» чи все ж таки «Штурм»?

ІСТОРІЯ. 90 років тому визначився перший український футбольний чемпіон

Георгій КОСИХ,
«Урядовий кур'єр»

Обидві команди, назви яких винесено в заголовок, мають право називатися першими чемпіонами України з футболу. За кримчанами — офіційна статистика Федерації футболу України, чий вік тільки наближається до двадцяти. За харків'янами — історія українського футболу, який уже давно відзначив своє сторіччя. Чи логічно, що понад сто років ми жили без чемпіона?

Щодо «Таврії» питань, мабуть, не виникає. Справді, сімферопольці під орудою знаного фахівця Анатолія Заяєва перемогли в першому чемпіонаті України, проведеному після розпаду СРСР 1992 року. Проте до того понад 60 разів за підсумками футбольних змагань різних форматів влучалися відзнаки чемпіонів Української РСР — держави, спадкоємицею якої є нинішня Україна. Тож було б нерозумно ігнорувати цей факт, а тим більше піддавати забуттю десятки команд, що носили високе чемпіонське звання.

Зарахувати олімпіаду за чемпіонат

У вересні 1921 року, тобто 90 років тому, у тодішній столиці — Харкові — відбулася Перша олімпіада України. Її футбольний турнір зібрав команди восьми міст. Окрім господарів у ньому взяли участь збірні Києва, Катеринослава, Миколаєва, Одеси, Полтави, Херсона і Таганрога. Так, так, Таганрога, який був визнаним центром українського життя: в 1905 — 1915 роках тут діяло українське товариство. Під час громадянської війни на місто претендувала Українська Народна Республіка, з приходом радянської влади в 1920–1924 роках Таганрог з округою входив до складу Української РСР. Проведене за олімпійською системою змагання прийнято вважати нашим першим футбольним чемпіонатом. До фіналу вийшли харків'яни і одесити. Їхній двобій завершився перемогою господарів — 2:0, але гості гру опротестували. Довелося футболістам повторно вийти на поле. Харків'яни таки довели свою перевагу — 2:1.

Половину команди першого чемпіона складали гравці популярного в місті клубу «Штурм». Як свідчив знавець історії харківського футболу Юрій Грот, попередником «Штурма» була заснована 1911 року «дика» команда. Невдовзі за нею закріпилася дивна назва — «Цап-царап». Її начебто дали футболістам англійські спеціалісти, які

Команда «Штурм» (1925 рік). Перший ряд: М.Кротов, Р.Норов, А.Вінников. Другий ряд: Н.Лазутенко, К.Ус, М.Капустін, І.Привалов, М.Казаков. Третій ряд: О.Шпаковський, І.Натаров, Я.Алферов

працювали на одному з підприємств Харкова. Вони помітили, що «дикі» полюбляють грати м'ячами, виготовленими на Туманному Альбіоні. А в них вони дивним чином зникають.

Під назвою «Штурм» команда зареєструвалася 1912 року в міській футбольній лізі. Її багаторічним капітаном і тренером водночас був один із кращих тодішніх футболістів Микола Кротов. За його плечима Перша світова, за мужність у якій був нагороджений орденом Святої Анни, і громадянська війна. Повернувшись з ратного поля на футбольне, він привів до «Штурма» вчорашніх фронтовиків Івана Натарова, Якова Алферова, Миколу Казакова, Івана Колотухіна, Миколу Капустіна, Івана Привалова... Команда відзначалася високою дисципліною і творчим пошуком. На початку 1920-х вона почала будувати лінію атаки за системою, схожою на «Дубльве», яку радянські клуби взяли на практиці, набагато пізніше — після приїзду до СРСР футболістів з Басконії 1937 року. «Штурм» був беззмінним чемпіоном Харкова і, ясна річ, становив основу збірної міста.

1922 року харків'яни знову в золотій вершині і вдруге їхній суперник у фіналі — одесити, яких вони здолали з мінімальною перевагою — 1:0. А от через рік, аби здобути втретє чемпіонське звання, їм довелося двічі вийти на поле проти команди Юзівки. Перший двобій приніс нічию — 1:1, а у другому гості з Донбасу поступилися — 1:5. Урожайним був для харків'ян 1924 рік. Вони виграли перший чемпіонат СРСР для збірних міст і вчетверте поспіль стали найсильнішими в Україні. Республіканське змагання завершилося турніром за участю трьох команд. Друге місце посіли одесити, третє — футболісти Донбасу.

Корективи Пролеткульту

Наступні два роки футбольні чемпіонати респуб-

ліки не проводились. У країні почалися гоніння на «непролетарські» види спорту. Відомий своїм радикалізмом Пролеткульт проголосив: «Геть буржуазні зали і знаряддя, даєш пролетарські знаряддя і вправи». Повністю спорт як засіб фізичного виховання пролеткультівці не заперечували, проте твердили, що в пролетарській країні йому не потрібні ані рекорди, ані дух змагання, бо спорт має бути тільки засобом оздоровлення і підготовки до праці. Як непотрібні оголошувалися бокс, важка атлетика, теніс. Дісталося й футболу. Один із теоретиків Пролеткульту назвав його «винаходом англійської буржуазії». Особливо обурювався він з приводу одного з основоположних технічних прийомів гри — обводки гравців суперника, фінтів, які, на його думку, є ніщо інше, як обман. Звідси висновок: футбол антипедагогічний. Проте гра вже стала вельми популярною в народі. Тому дехто намагався не заперечувати її, а модернізувати. Один із проєктів пролетаризації футболу передбачав розбити поле на квадрати, в кожному з яких міг перебувати лише один гравець. Футболістам слід було передавати м'яч партнерам, затримуючи його в своїй зоні не більше п'яти секунд. Уявляєте, яке нудне видовище?

Ще одні «модернізатори» спорту — представники так званого медичного напрямку твердили, що експлуатація і нездоровий спосіб життя підірвали організми робітників та їхніх дітей. Тому вважали, що навантаження, пов'язані з виконанням фізичних вправ, шкідливі для здоров'я. Такі види спорту, як бокс, важка атлетика, боротьба, гімнастика мають бути виключені з фізичного виховання робітничого класу. А футбол, як писав виданий 1925 року «Календар російського товариства Червоного хреста», «викликає сильне навантаження серця і легко веде до азарту, а серце в піонера слабеє, керувати собою

піонер не одразу навчається і, захопившись, може замість півгодини грати три, що дуже шкідливо»... Так само не можна піонерам займатися французькою боротьбою. Замість неї рекомендують змагатися у перетягуванні на палиці.

На щастя, здоровий глузд узяв гору над зусиллями «модернізаторів», хоча гоніння на футбол згодом повторилися, і в 1929–1930 роках футбольні чемпіонати знов не проводились. Ще одна пауза була 1933 року. Того разу через велику трагедію — Голодомор.

У м'яча дедалі більше друзів

За свідченням Фонду футбольної статистики, у чемпіонатах УРСР 1927 і 1928 років взяли участь відповідно 41 і 30 команд. Обидва закінчилися фінальними турнірами, в яких успіх знову був на боці харків'ян. Призерами першого з них стали Миколаїв і Одеса, наступного — Горлівка і Миколаїв.

А от після другої паузи монополії Харкова на чемпіонство було покладено край. Заключна стадія змагань 1931 року пройшла за олімпійською системою. У вирішальній зустрічі багаторічних лідерів обіграв Київ (3:1), де набирало силу створене 1927 року «Динамо». Щоправда в наступній першості кияни зазнали поразки у чвертьфіналі від Вінниці і не потрапили до фінального турніру. Його виграли харків'яни, які фінішували з однаковою кількістю очок з Донбасом. Третіми були дніпропетровці.

1934 рік — знов гонка з вибуванням. У фіналі Харків мінімально переграє Київ — 1:0.

Наступний чемпіонат став останнім для збірних команд міст і першим, який виграли дніпропетровці. Вони набрали у фінальному турнірі вищої ліги однаково з киянами кількість очок, і все вирішила їхня перевага в один забитий м'яч.

Першість УРСР 1936 року розіграли клубні команди. Це було останнє змагання в тій довоєнній історії, коли титул виборювали кращі футбольні сили республік. До фіналу дійшли динамівці Києва і Одеси. Перемогли кияни — 6:0. Як зазначають у згаданому вище фонді, можливо, ця перемога кваліфікувала їх до першого чемпіонату СРСР, який стартував того самого року.

Післямова

У Латвії і Литві, повідомляє Вікіпедія, дорадянські чемпіонати з футболу включені в реєстр офіційних першостей. Чи не слід нам зробити те саме зі змаганнями 1921–1936 років?

До Львова — літаком

Оксана МЕЛЬНИК, «Урядовий кур'єр»

ПОДІЯ. Днями на оновлену смугу місцевого аеропорту здійснив посадку літак рейсом Київ–Львів. Реконструкція смуги здійснювалася без закриття аеропорту. Тимчасово довелося припинити лише вильоти великогабаритних літаків для міжнародних авіарейсів. Літак, що прибув рейсом зі столиці, знову відкрив західні повітряні ворота країни, здійснивши посадку на реконструйованій частині злітно-посадкової смуги.

Смуга довжиною 1630 метрів призначена для прийому легких типів повітряних суден. Попри побоювання, що місцевий аеропорт може втратити авіакомпанії-партнери, з якими співпрацював до реконструкції, у Львові впевнені у їх поверненні. Фахівці успішно здійснили випробувальне тестування світлосигнального обладнання, яке доставили з Фінляндії. Виконано повний комплекс робіт з монтажу наземних вогнів і знаків, прокладки кабельних ліній для живлення вогнів і системи управління. Нове світлосигнальне обладнання значно потужніше за попереднє і, за прогнозами фахівців, прослужить не менше 30 років.

Перша черга злітно-посадкової смуги працюватиме у автоматичному робочому режимі, а на іншій її частині роботи проводяться відповідно до графіку.

Донецьк вечірній і... віртуальний

Павло КУЩ, «Урядовий кур'єр»

ЕЛЕКТРОННИЙ ГІД. У Донецьку почав працювати офіційний сайт підготовки міста до Євро-2012, який пропонує туристам-уболівальникам актуальну та детальну інформацію про обласний центр і дає змогу гостям тут краще орієнтуватися.

Створення сайту розпочалося восени 2010 року і відтоді Донецька міська рада отримала від компаній-партнерів чимало ідей та пропозицій, кращі з яких втілили в життя. Окрім традиційної інформації тут представлені види нічного Донецька, які, поступово змінюючись, створюють відчуття польоту над містом. А завдяки розробленій інтерактивній карті, що проглядається з усіх смартфонів і мобільних пристроїв, туристи можуть легко відшукати готель, стадіон, фан-зону і визначити найбільш підходящий і зручний для себе маршрут.

Своєрідною родзинкою веб-ресурсу стали віртуальні 3D-тури, що дозволяють всім бажаючим побачити Донецьк в тривимірному вимірі. Зокрема користувачі мережі можуть спостерігати бульвар Пушкіна, парк кованих фігур, стадіон «Донбас Арена», Спасо-Преображенський собор, набережну та інші об'єкти. До 1 грудня поточного року базова інформація про місто тут обновлятиметься раз на місяць, а далі частіше. А після проведення Євро-2012 сайт використовуватиметься при підготовці до проведення в Донецьку у 2013 році чемпіонату світу з легкої атлетики.

ПРО ФУТБОЛ З ГУМОРОМ

— Ви що, сліпий? — кричить на арбітра розгніваний центр захисту.

Суддя-ліберал хоче дати гравцеві шанс, тому не дістає червону картку. При цьому він питає:

— Тут хтось щось сказав?

Футболіст відвертається й буркоче:

— О Господи, він ще й глухий.

— Чули? Форвард нашої збірної хотів застрелитися.

— Ну і як?

— Як завжди — не вцілів!

Розмова двох уболівальників:

— Ти в курсі, що за підсумками цього місяця нашу команду визнали найменш відвідуваною в найвищому дивізіоні?

— Ну, це ще м'яко сказано! Напередодні останнього матчу телефоную в касу стадіону, аби дізнатися, о котрій починається матч, а мене запитують: «А о котрій вам буде зручно?»

З таким суддівством до раю зась!